

HARTOWAĆ (8) *vb impf i może pf*

impf (7); *pf a. impf* (1) [znaczn. 4.].

Oba a jasne; o prawdopodobnie jasne (tak w -ować).

inf hartować (1). ◇ *praes 1 sg* hartuję (1). ◇ *3 sg* hartuje (2). ◇ *1 pl* hartujemy (1). ◇ *praet 3 sg m* hartował (1). ◇ *imp 2 sg* hartuj (1). ◇ *impers praet* hartowano (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (jeden z tych samych przykładów) – XVIII w.

1. *Nadawać żelazu twardość przez ogrzewanie do wysokiej temperatury i nagłe ostudzenie; ferrum candefactum aquae immergere Cn [kogo, co] (3) :* Takiż Niemiec hártuie swoie szefeliny *BielSen* 13.

W przeni [czym] (2) : Także lie też w swym staniu/ nie wybijaj s kloby/ A mocno poczciwością/ hártuy sobie szroby. *RejZwierz* 111v; *RejZwierc* 210v.

2. *Czynić wytrzymałym, odpornym na wpływy zewnętrzne (fizyczne); persolidare Calep (3) :* Persolido – Hartuję, vmarzłoczenie. *Calep* 790b.

hartować kogo, co czym (2): nie zawnždy w cieniu leżeć/ ále słońcem á mrozem skorę swoię ma hártować *ModrzBaz* 109v; Syn skoro lię rodzi/ Nieśiemy iy do rzeki/ że lię w wodzie chłodzi. Mrozem iy hártuiemy *ModrzBaz* 110.

3. *Utwierdzać, nadawać wartość [co] (1) :* Bo iednák ná fámégo Woźnégo powieści tá rzecz niepoléga: wżyftko v nas hártuie przyśięgá. *SarnStat* 1284.

4. *Utkwić uderzywszy w coś [w co] (1) :* Naprzod Paris wystrzelił oszczep i uderzył Atridę prawie na tarcz, jako był umierzył; Lecz żelaza nie przebił, bo grot nie hartował W pawężę niedobytą. *KochMon* 31.

Formacja współrdzenna: zahartować.

Cf HARTOWANIE, HARTOWANY